

ZILELE INSTITUTULUI DE PSIHIATRIE

SOCOLA IAȘI

2024

*Depresia, perspective
psihopatologice și reflexia
sa socială*

Volum Rezumate

Editori Coordonatori:

Prof. Univ. Dr.
Roxana CHIRIȚĂ

Dr.
Cristina DOBRE

Prof. Univ. Dr.
Romeo DOBRIN

Editura ETNA
ISBN 978-630-6644-04-9

CUPRINS

Biomarkeri cu rol în diagnosticul tulburării de deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD) Ion Andrei HURJUI, Petru Romeo DOBRIN	05
Calitatea vieții în depresia majoră – tulburări de dinamică sexuală la pacienții tratați cu antidepresive Radu GAVRIL, Raluca GAVRIL, Bogdan GIREADĂ, Romeo DOBRIN	06
Comorbiditatea tulburărilor de somn la copiii cu autism Mihaela BELOUS, Anatol NACU, Dorin JELAGA, Mădălina BIVOL	07
Conceptul de consiliere pe diagnostic - aspecte clinice și de complianța la pacientul cu infecție HIV/SIDA Carmen Mihaela DOROBĂȚ, Isabela LOGHIN, Cristina NICOLAU, Marcela RASCANU, Șerban Alin RUSU, Ion CECAN, Victor DOROBĂȚ	08
Consumul de substanțe psihoactive de către adolescenții din Republica Moldova Lidia SANDULEAC, Inga DELIV, Ion COȘCIUG	09
Corelații clinico-biologice în tulburarea depresivă majoră. Importanța markerilor inflamatori Raluca GAVRIL, Radu GAVRIL, Mihaela UNGUREANU, Cristinel ȘTEFĂNESCU	10
Doliul patologic, impactul asupra aparținătorilor pacienților aflați în secția de terapie intensivă Alexandra-Elena ANDREI, Daniela BRAN, Marcela RASCANU, Bianca BĂLAȘ-MAFTEI, Carmen Elena FLOREA, Alexandra ROTARU, Carmen Doina MANCIUC	11

CUPRINS

Factorii predispozanți în patogeneza dependenței de droguri Mădălina VALACHE, Mădălina BIVOL, Natalia CARAMAN	12
Imaginea de sine, identitatea și rolul de gen, între tradițional și modern Nicoleta CIOBANU-HAȘOVSCHI, Cristinel ȘTEFĂNESCU	13
Instituții în domeniul sănătății. Relații fundamentale și interacțiuni Gabriela-Violeta IORDĂCHIȚĂ	14
Intervenții digitale în tratamentul depresiei Natalia CARAMAN, Mădălina BIVOL, Mădălina VALACHE, Jana ROTARCIUC	15
Intervențiile de sprijin psihosocial și sănătatea mintală a refugiaților ucraineni: provocări și oportunități George-Florian MACARIE, Ana-Voichița TEBEANU	16
Particularități demografice întâlnite la femeile cu decompensare psihotică internate în Institutul de Psihiatrie SOCOLA în anul 2023 Constantin JIJIE, Raluca GAVRIL, Radu BARLIBA, Bogdan GIREADĂ	17
Percepțiile ambulanțierilor asupra interacțiunilor cu pacienții cu tulburări psihiatrice Roxana ALDEA-CAPOTESCU, Corina DOROGA	18
Perspective actuale asupra studiilor randomizate controlate care vizează microbiota gastrointestinală în schizofrenie Romeo Petru DOBRIN, Ilinca Bianca NIȚĂ	19

CUPRINS

Perspective curente în diagnosticul și tratamentul Tulburării delirante induse (Folie à Deux) – prezentare de caz și date din literatură	
Maria Loredana PĂUN, Nicoleta CARTAS, Alexandru Florin PETRIUC	20
Prezentare de caz. Tulburare depresivă sau episodul maniacal cu debut tardiv: evoluție și management la pacientul vârstnic	
Radu GAVRIL, Daniela AXINTE, Maria BĂCICĂ, Romeo Petru DOBRIN	21
Reglarea emoțională și comportamentele de tip stimming în tulburările de neurodezvoltare	
Bianca Augusta OROIAN, Petronela NECHITA, Elena POPESCU Andreea SZALONTAY	22
Strategii moderne în managementul depresiei: monitorizarea și dozarea medicamentelor în evaluarea eficienței terapeutice	
Tudor FLOREA	23
Suicidul în diverse instanțe fiziologice sau patologice	
Mirela MANEA, Adela Magdalena CIOBANU, Mihnea Costin MANEA, Floris Petru ILIUȚĂ, Radu Mihail LĂCĂU	24
Terapii psihedelică în depresie	
Gabriela CHELE, Romeo Petru DOBRIN	25
Trecut, prezent, viitor – unde te afli pe axa timpului?	
Petronela NECHITA, Bianca-Augusta OROIAN	26

Biomarkeri cu rol în diagnosticul tulburării de deficit de atenție și hiperactivitate logice sau patologice

Ion Andrei HURJUI (1), Petru Romeo DOBRIN (1,2)

(1) Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași

(2) Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași

Introducere

ADHD este o tulburare neuropsihiatrică deosebit de complexă, cu o prevalență ridicată la copii și adolescenți. Etiologia sa este multifactorială, implicând atât predispoziții genetice, cât și influențe de mediu. Cercetări recente sugerează că inflamația sistemică și stresul oxidativ ar putea juca un rol semnificativ în patogeneza ADHD, acești biomarkeri având potențialul de a influența dezvoltarea și gravitatea simptomelor.

Metode

Citokinele inflamatorii (IL-6, IL-18, TNF- β) și nivelurile de vitamina D au fost studiate în contextul ADHD, evidențiind o posibilă legătură între acești biomarkeri și manifestările clinice. Cercetarea doctorală în curs investighează acești biomarkeri în cadrul unui eșantion de pacienți diagnosticați cu ADHD, comparativ cu un grup de control. Probele de sânge sunt analizate prin tehnici ELISA pentru a determina concentrațiile citokinelor și ale vitaminei D, iar corelațiile dintre acești biomarkeri și severitatea simptomelor ADHD sunt explorate utilizând metode statistice adecvate.

Rezultate

Conform literaturii și datelor incipiente din cadrul proiectului de cercetare doctorală, nivelurile de IL-6 și TNF- α sunt semnificativ crescute la pacienții cu ADHD, sugerând o legătură între inflamația sistemică și simptomele tulburării. De asemenea, s-a observat că pacienții cu ADHD prezintă niveluri scăzute de vitamina D, care par a fi asociate cu un risc crescut și o severitate mai mare a simptomelor. Studiul în curs continuă să exploreze și să valideze aceste constatări pentru a îmbunătăți înțelegerea rolului acestor biomarkeri în contextul ADHD.

Concluzie

Inflamația sistemică și stresul oxidativ par a fi factori importanți în etiopatogenia ADHD, influențând evoluția și severitatea tulburării. Vitamina D, datorită efectelor sale antioxidante, ar putea juca un rol protector semnificativ. Studiile viitoare ar trebui să se concentreze pe intervenții care să influențeze acești biomarkeri, pentru a dezvolta strategii de management personalizate pentru pacienții cu ADHD.

Calitatea vieții în depresia majoră – tulburări de dinamică sexuală tratați cu antidepresive

Radu GAVRIL, Raluca GAVRIL, Bogdan GIREADĂ, Romeo Petru DOBRIN

Disfuncția sexuală este o problemă comună cu o serie de cauze, inclusiv factori psihosociali, boli medicale generale, tulburări psihiatrice și medicamente psihotrope și non-psihiatrice. Este răspândită în special în rândul pacienților cu sănătate emoțională precară și a fost puternic asociată cu medicamentele antidepresive. Disfuncția sexuală este un efect advers frecvent, potențial stresant, al antidepresivelor și o cauză principală a neaderenței la aceste medicamente. Funcția sexuală trebuie evaluată activ la prima vizită a pacientului, la intervale regulate în timpul tratamentului și după încetarea acestuia. Studiile care compară riscul de disfuncție sexuală legată de tratamentul cu antidepresive sunt inconcludente, dar este evident faptul că riscul este mai mare în tratamentul cu inhibitori selectivi ai recaptării serotoninei (ISRS) și inhibitorii recaptării serotoninei și noradrenalinei (IRSN), mai puțin cu antidepresivele triciclice (cu excepția clomipraminei) și mirtazapină. Efectul antidepresivelor asupra dinamicii sexuale a unui pacient a fost observat pentru prima dată în 1960 de către Frank Ayd, psihiatru și cel care a descoperit amitriptilina, care a legat tratamentul cu această substanță activă de o disfuncție sexuală diferită de pierderea libidoului provocată de stările melancolice pentru care a fost folosită amitriptilina. În plus, susținând relația dintre disfuncția sexuală și mecanismul de acțiune al antidepresivelor, datele dintr-o serie de studii indică faptul că bupropionul, nefazodona și mirtazapina ameliorează simptomele disfuncției sexuale și sunt la fel de eficiente ca ISRS în controlul simptomelor depresive. Deși au fost utilizate o serie de strategii, pe lângă înlocuirea medicamentelor, pentru a ajuta la gestionarea disfuncției sexuale induse de antidepresive, mulți pacienți rămân tratați sub-optimal. S-a constatat că până la 42% dintre pacienți așteaptă pasiv remisiunea spontană.

Comorbiditatea tulburărilor de somn la copiii cu autism

Mihaela BELOUS (1), Anatol NACU (1), Dorin JELAGA (1), Mădălina BIVOL (1)

(1) Catedra de Sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Chișinău, Republica Moldova

INTRODUCERE: Tulburările de somn sunt frecvente la copiii cu tulburări din spectrul autismului (TSA), afectând până la 80% dintre aceștia și includ dificultăți de adormire, menținere a somnului și calitatea generală a somnului. Sensibilitățile senzoriale și simptomele de anxietate contribuie adesea la aceste probleme, care, la rândul lor, sunt asociate cu iritabilitate, hiperactivitate și dificultăți sociale în timpul zilei. Deși impactul lor asupra bunăstării copiilor și familiilor este semnificativ, mecanismele și intervențiile optime rămân doar parțial înțelese.

METODE: Sinteza studiilor relevante privind tulburările de somn la copiii cu autism, bazându-se pe o analiză amplă în baze de date precum PubMed, PsycINFO și Web of Science, folosind cuvintele cheie: autism, tulburări de somn, prevalență, impact, intervenții. Au fost incluse studii care analizează prevalența tulburărilor de somn și impactul acestora asupra funcționării și comportamentului zilnic, oferind o înțelegere detaliată a subiectului.

REZULTATE: Studiul evidențiază prevalența ridicată și natura complexă a tulburărilor de somn la copiii cu autism, subliniind că sensibilitățile senzoriale și simptomele anxietății contribuie semnificativ la aceste dificultăți. Tiparele de somn perturbate sunt legate de provocări comportamentale crescute în timpul zilei, evidențiind necesitatea abordării acestora. Studiul abordează, de asemenea, intervențiile și strategiile pentru îmbunătățirea calității somnului și a bunăstării lor generale.

CONCLUZIE: Abordarea tulburărilor de somn la copiii cu TSA este crucială pentru îmbunătățirea bunăstării și calității vieții. Sensibilitățile senzoriale, anxietatea și somnul perturbat afectează semnificativ comportamentul diurn, iar intervențiile personalizate sunt esențiale pentru ameliorarea acestor probleme. Cercetări suplimentare sunt necesare pentru identificarea mecanismelor de somn în TSA și dezvoltarea intervențiilor specifice, îmbunătățind astfel rezultatele pe termen lung.

Conceptul de consiliere pe diagnostic - aspecte clinice și de complianță la pacientul cu infecție HIV/SIDA

Carmen DOROBĂȚ (1,2), Isabela LOGHIN (1,2), Cristina NICOLAU (1),
Marcela RASCANU, Șerban Alin RUSU (1), Ion CECAN, Victor DOROBĂȚ

(1) Spitalul Clinic de Boli Infecțioase "Sf. Parascheva" Iași – Centrul Regional HIV/SIDA

(2) Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” Iași

Introducere: Consilierea pacienților cu infecție HIV a devenit un element de bază într-un model de îngrijire al sănătății, în care aspectele psihologice sunt recunoscute ca fiind parte integrantă a managementului pacientului.

Material și metodă: Au fost analizate datele statistice din cadrul Centrului Regional HIV/SIDA al Spitalului Clinic de Boli Infecțioase "Sf. Parascheva" Iași, cu scopul de a obiectiva metodele de abordare și consiliere ale pacientului cu infecție HIV.

Rezultate: La nivelul Compartimentului HIV-SIDA, se află sub monitorizare persoanele seropozitive HIV din regiunea Moldovei, totalizând un număr de 1710 pacienți, pentru care prioritar este accesul la tratamentul antiretroviral adecvat. De mare importanță este asigurarea de suport psihologic, consiliere în ceea ce privește terapia antiretrovirală, conștientizarea bolii și a gradului de afectare al bolii, precum și nivelul de aderență și complianță la tratament.

Concluzie: Pe măsură ce speranța de viață a persoanelor care trăiesc cu infecție cu HIV a crescut (prin progresele recente în terapia antiretrovirală), clinicienii au observat importanța abordării multidisciplinare. Obiectivul principal pentru îmbunătățirea viitoare a calității vieții și a prognosticului pacienților seropozitiv HIV este abordarea interdisciplinară și consilierea acestora pentru a obține o aderență la tratament și în final success terapeutic.

Consumul de substanțe psihoactive de către adolescenții din Republica Moldova

Lidia SANDULEAC (1), Inga DELIV (1), Ion COȘCIUG (1)

(1) Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Introducere: Utilizarea substanțelor psihoactive (SPA) este în creștere, în special în rândul adolescenților din Republica Moldova, fenomen ce are implicații majore asupra sănătății mintale și sociale. Aceasta reprezintă o provocare complexă pentru profesioniștii din sănătatea mintală, inclusiv psihiatri, narcologi, psihologi și psihoterapeuți, care trebuie să abordeze nu doar tratamentul, ci și prevenirea acestui flagel.

Metode: Cercetarea s-a bazat pe un studiu retrospectiv al pacienților înregistrați la Dispensarul Republican Narcologic din Republica Moldova și Spitalul Clinic de Psihiatrie din Chișinău în ultimii 5ani, completat de o revizuire a literaturii de specialitate.

Rezultate: Rezultatele indică faptul că narcomania se dezvoltă adesea la adolescenți cu un nivel intelectual ridicat, fără tulburări psihopatologice premorbide evidente și cu relații interpersonale satisfăcătoare. În ciuda acestui profil aparent favorabil, acești adolescenți sunt vulnerabili la consumul de SPA din cauza incapacității de a-și satisface nevoile intelectuale și emoționale. De asemenea, s-a observat că acești tineri tind să caute experiențe noi și intense, care le oferă o falsă senzație de împlinire, contribuind astfel la escaladarea consumului de droguri. Deși datele arată o scădere a numărului de cazuri de narcomanie monitorizate în rândul adolescenților, aceasta reflectă mai degrabă lipsa resurselor pentru expertiza narcologică decât o scădere reală a fenomenului. De asemenea, a fost observată o creștere a spitalizărilor cauzate de psihoze acute induse de consumul de SPA, ceea ce indică o escaladare a problemei și necesitatea unor intervenții mai eficiente și coordonate pentru a aborda această situație critică.

Concluzie: Narcomania rămâne una dintre cele mai complexe și tragice maladii ale lumii contemporane, impunând necesitatea unei abordări multidisciplinare. Implicarea activă a poliției, justiției, sistemului academic, psihologilor și a medicilor, în special a psihiatrilor, este esențială pentru prevenirea și combaterea acestui flagel. Abordarea problemei multidisciplinar și alocarea resurselor suficiente pentru expertiza, prevenire și tratament trebuie să devină o prioritate de sănătate publică.

Corelații clinico-biologice în tulburarea depresivă majoră. Importanța markerilor inflamatori

Raluca GAVRIL, Radu GAVRIL, Mihaela UNGUREANU, Cristinel ȘTEFĂNESCU

Depresia este o tulburare complexă, heterogenă, care are nevoie în mod similar de o conduită terapeutică heterogenă. Medicația antidepressivă disponibilă în prezent vizează în mare parte căile monoaminice, dar tratamentul se dovedește a fi eficient doar la aproximativ 50-55% din cazuri. Tendințele studiilor în domeniu sunt de a se axa către identificarea altor căi etiopatogenice, un exemplu fiind ipoteza inflamatorie. Depresia este una dintre principalele cauze de mortalitate și morbiditate la nivel mondial, mai ales prin riscul crescut de a comite un act suicidal pe care îl prezintă pacienții, iar aproximativ 25% din cazuri își au debutul înaintea vârstei de 20 de ani. Atât suicidul dus la bun sfârșit, cât și încercările nereușite sunt acte de disperare extremă și constituie o povară emoțională profundă, atât pentru familie, cât și pentru rudele victimelor. În esență există o mare nevoie de a dezvolta metode de diagnostic care includ indicatori comportamentali și biologici pentru identificarea fiabilă și în timp util a factorilor de risc, care pot duce la un act suicidal. Pentru o lungă perioadă de timp, s-a acordat puțină atenție la implicarea potențială a unui proces imunologic și inflamator în consecință în patogeneza schizofreniei. Cu toate acestea, medicina bazată pe dovezi este în creștere, și un rol important în acest sens joacă mai multe elemente: citokinele cu efectele pronunțate pro și antiinflamatorii asupra metabolismului triptofanului; efectele citokinelor asupra neurotransmisiei glutamatergice; rezultatele studiilor imagistice și genetice; efectele benefice ale medicamentelor antiinflamatoare în schizofrenie. În ciuda acestor dovezi, trebuie să amintim că cercetarea imunologică este susceptibilă la interacțiuni dintr-o serie de factori, inclusiv medicamente, fumat, stres și somn. Acești factori nu pot fi întotdeauna controlați, așa cum se poate observa din exemplul stresului: în conformitate cu modelul de vulnerabilitate-stres-inflamație, stresul nu este doar o condiție sine stătătoare în schizofrenie, ci este și un factor de confuzie în studiile răspunsului imun și procese inflamatorii. În cadrul primului studiu, pentru a evalua relația dintre inflamație, intensitatea depresiei, comorbiditățile somatice și psihiatrice asociate, am realizat o cercetare retrospectivă, constând într-o analiză statistică comparativă care vizează pacienții de sex feminin cât și masculin internați în Clinica V Acuți a Institutului de Psihiatrie Socola, anul în anul 2010 și 2018, cu diagnosticul de tulburare depresivă majoră. Din lotul total de pacienți, a fost extras un subgrup de pacienți care au prezentat risc suicidal. În cadrul celui de al doilea studiu, am urmărit cu o precizie mai mare între asocierea dintre inflamație și depresie și am dozat markerii inflamatori (IL-6, IL-1 β și TNF α) pe un lot de pacienți internați în cadrul Institutului de Psihiatrie Socola, și am comparat cu un lot martor de indivizi fără afecțiuni psihiatrice și fără patologii inflamatorii asociate. Unul dintre principalele obiective este să determinarea existenței unei corelații semnificativă între nivelul de inflamație, măsurat prin markerii inflamatori (IL-6, IL-1 β și TNF α), și severitatea simptomelor depresive, evaluată cu ajutorul scorurilor de pe scala HAMD.

Doliul patologic, impactul asupra aparținătorilor pacienților aflați în secția de terapie intensivă

Elena Andrei ALEXANDRU (1), Daniela BRAN (1), Marcela RASCANU (1), Bianca BĂLAȘ-MAFTEI (1,2), Carmen Elena FLOREA (1,2) Alexandra ROTARU (1), Carmen Doina MANCIUC (1,2)

(1) Spitalul Clinic de Boli Infecțioase "Sf. Parascheva" Iași

(2) Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași

INTRODUCERE - Doliul reprezintă o experiență profund traumatizantă care poate declanșa reacții psiho-emoționale intense, inclusiv depresie, anxietate sau comportamente de autovătămare și agresiune. Intervenția psihologică timpurie și adecvată este esențială pentru a sprijini aparținătorii în gestionarea acestor reacții și pentru a preveni complicațiile psiho-emoționale.

METODE - Studiul realizat s-a derulat în perioada ianuarie – decembrie 2023 în cadrul Spitalului de Boli Infecțioase "Sf. Parascheva" - Iași și a avut ca obiectiv analiza impactului deceselor pacienților din secția de Terapie Intensivă asupra aparținătorilor acestora. Au fost înregistrați 9558 de pacienți internați, iar dintre aceștia, 280 de pacienți au necesitat îngrijiri în secția de Terapie Intensivă.

REZULTATE - Rezultatele studiului au arătat că numărul deceselor înregistrate în secția de Terapie Intensivă a însumat un procent de 1,9% din totalul pacienților internați în spital. Cele mai zgomotoase manifestări au fost evidențiate la cei care și-au pierdut copiii (8% din cei consiliați), urmând cei care și-au pierdut partenerul de viață, apoi părinții sau alte rude. 10% din persoanele aflate în doliu dezvoltă un doliu complicat sau patologic și/sau alte afecțiuni somatice sau psihice asociate, caracteristicile doliului patologic fiind: o durată excesivă a doliului, incapacitatea de a accepta pierderea, sentimente severe de inutilitate și disperare, retragerea socială, depresie și tristețe profundă, sentimentul acut că viața nu mai are sens. Efortul asistenței psihologice în procesul de doliu se canalizează pe restabilirea funcționării optime psiho-emotionale, diminuarea sau atenuarea efectelor negative ale stresului asociat pierderii persoanei dragi, identificarea metodelor de coping sănătoase pentru a depăși momentul de criză, precum și redobândirea independenței vieții personale în contextul nou, fără persoana decedată.

CONCLUZIE - Intervenția psihologică joacă un rol crucial în sprijinirea aparținătorilor pacienților decedați, contribuind semnificativ la reducerea intensității trăirilor negative și la prevenirea complicațiilor psiho-emoționale, iar în cazurile complicate, referirea la medicul psihiatru este esențială.

Factorii predispozanți în patogeniza dependenței de droguri

Mădălina VALACHE (1), Mădălina BIVOL (1), Natalia CARAMAN (1)

(1) *Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie, USMF „Nicolae Testemițanu”*

Introducere: Conform rapoartelor recente ale Organizației Mondiale a Sănătății și ale Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate, numărul tinerilor care experimentează cu droguri este în creștere, iar vârsta de debut este din ce în ce mai mică. Dependența de droguri este o problemă complexă și multifactorială, influențată de o combinație de factori psihologici, genetici, individuali, familiari și comunitari.

Metode: Analiza literaturii de specialitate și studii recente în număr de 19 despre factorilor de risc implicați în dezvoltarea dependenței de droguri, cu accent pe influențele genetice, expunerea la stres, și trăsăturile individuale. Articolele au fost identificate prin intermediul platformelor: Google Scholar, PubMed și Frontiers.

Rezultate: Stresul cronic joacă un rol crucial în tranziția de la consumul ocazional de droguri la dependență, fiind asociat cu modificări alostatice și cerebrale care destabilizează echilibrul emoțional, amplificând riscul de dependență. Aceste modificări se suprapun cu cele induse de droguri, afectând sistemul de recompensă, hipocampusul și cortexul prefrontal, ceea ce duce la disfuncții în autoreglarea emoțională și în funcțiile executive. Influențele genetice contribuie semnificativ la vulnerabilitatea pentru tulburările legate de consumul de cannabis, reprezentând între 30% și 80% din riscul total. Există o bază genetică comună între consumul de substanțe și comportamentele problematice la adolescenți, iar dezinhibiția comportamentală, influențată genetic, este un factor de risc major pentru aceste tulburări, mai ales în cazul tinerilor proveniți din familii cu antecedente de probleme legate de substanțe. Factori precum impulsivitatea și expunerea negativă în copilărie cresc, de asemenea, probabilitatea dezvoltării tulburărilor de consum de substanțe.

Concluzie: Dependența de droguri este rezultatul unei combinații de factori biologici, psihologici și sociali. Stresul cronic și influențele genetice joacă un rol central în dezvoltarea și agravarea dependenței, subliniind importanța intervențiilor care vizează atât aspectele psihologice, cât și cele genetice în prevenirea și tratarea dependenței de droguri.

Imaginea de sine, identitatea și rolul de gen, între tradițional și modern

Nicoleta CIOBANU-HAȘOVSCI (1,2), Cristinel ȘTEFĂNESCU (1,2)

(1) Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași

(2) Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași

Introducere: Societatea românească primește tot mai multe influențe ale culturii universale, dintre care problematica genurilor neconforme și a identităților diverse de gen cunoaște o mare dezvoltare, implicând modificări de mentalitate și comportamente sociale și, totodată, schimbări legislative, politice, administrative, de neconceput cu câteva zeci de ani în urmă. Scopul acestei lucrări a fost de a identifica în cercetările actuale unele particularități ale relației care există între imaginea de sine, identitatea de gen, sexul biologic și rolul de gen tradițional atribuit, respectiv, asumat, ca și condiționări ale comportamentului și satisfacției de viață, în societatea contemporană, confruntată cu fenomenul identităților de gen divers afirmat. Cercetarea s-a axat pe identificarea în baza de date internațională a acelor corelații documentate între categoriile menționate, în general, dar și în rândul unor persoane cu identități de gen neconforme. Identitatea de gen, imaginea de sine, asumarea unui rol de gen concordant identitar, sunt considerate ca evolutive, fluide, reversibile, sau parțial reversibile, în contrast cu concepțiile tradiționale stereotipale cultural încetățenite.

Material și metodă: Am realizat un scoping review, căutând în bazele de date PubMed și Google Scholar termenii: "self image", "body image", "gender role", "gender identity", "gender stereotype", "detransition".

Concluziile reflectă coexistența unor intercondiționări complexe între imaginea de sine, identitatea de gen, neconformitatea la rolul de gen atribuit, ceea ce poate avea consecințe de tipul afirmării genurilor fluide, dar și al detranziționării. Studiul a conturat necesitatea unor cercetări mai ample în domeniu, aplicabile și pe populația din țara noastră privind perceperea imaginii de sine, identitatea de gen și rolurile de gen neconform, cu scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu imagine de sine nesatisfăcătoare dependentă de gen și a scăderii riscului de stigmatizare și discriminare socială.

Cuvinte cheie: imagine de sine, rol de gen, identitate de gen, detranziționare, asumare de gen

Instituții în domeniul sănătății. Relații fundamentale și interacțiuni

Gabriela-Violeta IORDĂCHIȚĂ

Universitatea "Dunărea de Jos" Galați, Facultatea de Medicină și Farmacie

Medicina, așa cum este înțeleasă în acest moment, s-a conturat târziu, în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Nu ar fi putut funcționa după principiile prezente dacă nu ar fi dispus de un set de cunoștințe adecvat, fără să știe natura bolilor sau structura anatomică și mecanismele de funcționare al corpului uman. Percepțiile asupra sănătății au fost și au rămas într-o relație biunivocă cu înțelegerea asupra corpului uman. Pentru că această înțelegere a corpului sau relaționarea cu acesta au dat naștere instituției medicinei, implicit a sănătății (a înțelegerii sănătății). În afara legăturii cu corporalitatea nu ar exista conceptele de sănătate și/sau medicină.

Sănătatea este înțeleasă prin felul în care se dă un înțeles corpului, iar ideologia despre corpul uman a evoluat în timp, traversând mai multe etape, care au dus la apariția instituțiilor sănătății.

Intervenții digitale în tratamentul depresiei

Natalia CARAMAN (1), Mădălina BIVOL (1), Mădălina VALACHE (1),
Jana ROTARCIUC (1)

(1) *Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie, USMF „Nicolae Testemițanu”*

Introducere. Depresia reprezintă o tulburare mentală larg răspândită, afectând milioane de oameni la nivel global. Tratamentele tradiționale, cum ar fi psihoterapia și medicația, sunt eficiente, dar accesul la acestea poate fi limitat de factori precum costurile, stigma și disponibilitatea specialiștilor. Intervențiile digitale, inclusiv aplicațiile mobile, platformele online și terapia asistată de AI, au apărut ca soluții promițătoare pentru extinderea accesului la tratament și pentru suplینirea golurilor din serviciile tradiționale de sănătate mentală.

Metode. Studiul folosește o abordare interdisciplinară, integrând literatura din psihologie și medicină. S-a realizat o analiză sistematică a studiilor pentru a identifica importanța și eficacitatea intervențiilor digitale ca alternative sau complementare terapiei tradiționale. Datele sunt colectate din surse precum Google Scholar, Google Search și PubMed. Rezultate. Intervențiile digitale pot fi eficiente în diminuarea simptomelor depresiei, cu unele studii raportând efecte comparabile cu cele ale terapiei tradiționale față în față. Intervențiile ghidate (în care utilizatorii primesc suport din partea unui terapeut) tind să aibă rezultate mai bune decât cele auto-ghidate. În plus, factorii precum aderența la intervenție și personalizarea conținutului sunt critici pentru succesul tratamentului. Totuși, există o variabilitate în eficacitatea acestor intervenții, iar unele studii sugerează că acestea pot fi mai potrivite în caz de depresie ușoară și moderată.

Concluzii. Intervențiile digitale reprezintă o abordare inovatoare și accesibilă în tratamentul depresiei, oferind avantaje importante precum flexibilitatea, accesibilitatea și costurile reduse. Cu toate acestea, succesul lor depinde de aderența pacienților și de implementarea unor suporturi adecvate. În timp ce intervențiile digitale nu sunt destinate să înlocuiască complet terapiile tradiționale, ele pot servi ca o componentă valoroasă în tratamentul depresiei, mai ales în cazurile în care accesul la terapiile convenționale este limitat. Mai multe cercetări sunt necesare pentru a optimiza aceste intervenții și pentru a înțelege mai bine factorii care contribuie la succesul lor pe termen lung.

Intervențiile de sprijin psihosocial și sănătatea mintală a refugiaților ucraineni: provocări și oportunități

George-Florian MACARIE (1,2), Ana-Voichița TEBEANU (3)

(1) Asociația ACREMIS, Iași

(2) Cabinet individual de psihologie George Macarie, Iași

(3) Departamentul de formare a cadrelor didactice și științe socio-umane, Universitatea Politehnica București

Introducere. Lucrarea își propune să analizeze modul în care proiectele de sprijin psihosocial (PSS), destinate refugiaților ucraineni din România, au contribuit la susținerea recuperării și menținerea sănătății mintale a acestora. urmările psihologice ale strămutării și adversității fac obiectul unor ghiduri de lucru internaționale (elaborate de OMS, OIM etc.), dar și unor studii de specialitate recente cu privire la caracteristici ale conflictului, factori culturali etc. (Wei Shi, Navario & Hall, 2022; Ellis, Hazell & Mason, 2024; Vetten-Mc Mahon, Jansen & Zwart, 2023; Schwartz, 2024)

Metode. Folosind analiza de tip SWOT, am urmărit adecvarea și funcționarea unor caracteristici ale programelor de sprijin - cadrul general al evaluării (fragmentat vs. Integrativ), tipul de sprijin (nevoi de bază, grupuri de suport etc.), pregătirea personalului ce susține derularea acestor programe. Evaluările au fost realizate de profesioniști implicați direct în acordarea sprijinului (personal specializat, manageri, facilitatori, membri ai comunității de ucraineni sau localnici) și au vizat componentele cunoscute de aceștia.

Rezultate. Evaluările realizate sugerează o serie de dificultăți ca fragmentarea intervenției, prioritizarea resurselor către primele două nivele ale sprijinului psihosocial (nevoi de bază și comunitare) și cadrul legislativ. Drept resurse și oportunități, putem numi experiența transferabilă a unor profesioniști din program sau existența unor persoane cu specializările necesare între refugiați. De asemenea, implicarea comună a autorităților și ONGurilor pare să fie benefică în termeni de completitudine a sprijinului acordat.

Concluzii. Un sprijin psihosocial adecvat pare să fie facilitat de o abordare integrată (de la nevoi de bază la sprijin de specialitate), de adaptarea cadrului legislative, standarde unitare de lucru care permit adaptări locale, o pregătire de bază și sprijin continuu pentru personalul implicate în intervenție.

Particularități demografice întâlnite la femeile cu decompensare psihotică internate în Institutul de Psihiatrie SOCOLA în anul 2023

Constantin JIJIE, Raluca GAVRIL, Radu BIRLIBA, Bogdan GIREADĂ

Un episod psihotic este adesea descris ca implicând o pierdere a contactului cu realitatea. Intervenția precoce și instituirea unui tratament adecvat în fazele de debut ale bolii sunt esențiale pentru o compliantă medicamentoasă și o alianță terapeutică solidă

Inflamația: răspuns imun complex, implicând celule imune, vase de sânge și mediatori moleculari, care poate deveni cronică și contribui la tulburări psihice. Procesul inflamator poate fi periferic sau central, cu reacții neuroinflamatorii în cadrul sistemului nervos central.

Markerii inflamatori crescuți, precum interleukinele (IL-6, IL-1 β) și factorul de necroză tumorală alfa (TNF- α) au fost identificați la pacienții cu tulburare depresivă majoră și schizofrenie. Stresul psihologic îndelungat poate stimula producerea de citokine proinflamatorii

Obiective

- Explorarea și clarificarea rolului inflamației în patogeneza psihozelor, cu accent pe schizofrenie și alte tulburări psihotice.
- Investigarea legăturii dintre markerii inflamatori și severitatea simptomelor psihozice, cu o atenție deosebită asupra interleukinelor, factorului de necroză tumorală alfa și alți markeri relevanți.
- Analiza modulului în care inflamația poate influența răspunsul la tratament în rândul pacienților cu psihoze.
- Rezultatele indică o preponderență semnificativă a decompensărilor psihotice la femeile cu vârsta cuprinsă între 40 și 60 de ani, care reprezintă 88% din cazuri.
- Femeile de peste 61 de ani reprezintă 10% din cazuri, indicând că, deși riscul de decompensare psihotică scade după 60 de ani, nu dispare complet.
- Femeile cu vârsta cuprinsă între 20 și 40 de ani înregistrează cele mai puține internări pentru decompensări psihotice, reprezentând doar 2% din cazuri. Aceasta poate sugera o reziliență mai mare în fața stresului și a tulburărilor psihice la vârste mai tinere sau poate reflecta o subdiagnosticare sau o subraportare a acestor afecțiuni în rândul tinerelor.
- Dintre cazurile cu tentative autolitice asociate, majoritatea sunt în grupa de vârstă 40-60 de ani, cu 13 paciente, în timp ce doar 3 paciente se află în grupa de vârstă de peste 61 de ani.
- Femeile de vârstă mijlocie sunt mai predispuse la a avea tentative autolitice comparativ cu cele vârstnice.
- Identificarea a 13 paciente cu tentative autolitice în această grupă de vârstă sugerează o vulnerabilitate semnificativă la stresori psihologici și emoționali.

Percepțiile ambulanțierilor asupra interacțiunilor cu pacienții cu tulburări psihiatrice

Roxana ALDEA-CAPOTESCU, Corina DOROGA

Spitalul Clinic CF Cluj

Introducere

Pacienții cu tulburări mintale prezintă adesea provocări dificile pentru personalul de pe ambulanțe. Studiul prezent a avut ca obiective identificarea atitudinilor ambulanțierilor cu privire la dificultățile pe care le întâmpină în transportul și acordarea de prim ajutor pacienților psihiatrici, explorarea reacțiilor emoționale ale ambulanțierilor în contextul confruntării cu cazuri critice și identificarea unor strategii eficiente de facilitare a interacțiunilor cu această categorie de pacienți.

Metode

Cercetarea s-a bazat pe o metodologie calitativă, analiza tematică realizată pe interviuri semi-structurate. Participanții la studiu sunt 17 ambulanțieri, integrați în studiu pe bază de voluntariat, cu vârsta cuprinsă între 26 și 63 de ani și vechimea ca ambulanțier între 5 luni și 34 de ani.

Rezultate

Demersul analizei datelor a fost realizat în manieră ideografică, fiecare interviu fiind analizat independent de celelalte, fiind identificate temele și grupate în categorii în funcție de saturația și importanța lor intraindividuală. Experiențele analizate au evidențiat mai multe teme relevante: abordarea calmă a pacienților; necesitatea de a juca un rol în interacțiunea cu pacientul psihiatric; gestionarea situațiilor în care pacienții devin agresivi; blamarea aparținătorilor pentru agravarea situației pacientului psihiatric; transportul în siguranță; încercarea ambulanțierului de a-și gestiona emoțiile înaintea unei interacțiuni cu un pacient psihiatric.

Concluzie

Analiza calitativă oferă o incursiune în experiența subiectivă a ambulanțierilor, explorând percepțiile acestora cu privire la pacienții psihiatrici, stresul resimțit în urma acestor interacțiuni și adaptarea ulterioară. În baza integrării rezultatelor au putut fi identificate câteva direcții de intervenție: implementarea unor demersuri de educare a ambulanțierilor în domeniul bolilor mintale pentru a asigura o abordare cât mai eficientă a acestei categorii de pacienți; trainingul abilităților de comunicare cu pacienții cu tulburări psihiatrice și cu aparținătorii acestora; evaluări periodice ale nivelului de stres, ședințe de consiliere psihologică individuale și de grup, dezvoltarea rețelei de suport social în mediul de muncă.

Perspective actuale asupra studiilor randomizate controlate care vizează microbiota gastrointestinală în schizofrenie

Romeo Petru DOBRIN (1,2), Ilinca Bianca NIȚĂ (1)

(1) Departamentul de Psihiatrie, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași

(2) Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași

Introducere

Schizofrenia este o tulburare cronică neuropsihiatrică a cărei natură multifactorială a sporit abordări multidisciplinare care explică doar parțial patofiziologia spectrului schizofreniei. Astfel, prin prisma aplicațiilor bazate pe modelarea compoziției microbiene asociate eubiozei gazdă a fost posibilă reliefaarea unei rețele bidirecționale între creier-imunitate-intestin.

Metode

În această manieră am efectuat căutări comprehensive în principalele baze de date academice electronice precum PubMed-MEDLINE, Web of Science, Scopus și EMBASE utilizând cuvinte cheie specifice și o terminologie MeSH, operatori Booleeni și termeni Emtree.

Rezultate

Intervenția bazată pe probiotice co-administrate cu vitamina D, seleniu sau dietă bogată în fibre a îmbunătățit funcția cognitivă și bariera antioxidantă prin normalizarea nivelului biomarkerilor inflamatorii, dar și a anticorpilor asociați disbiozei induse de patogeni oportuniști comensali ai microflorei gastrointestinale. Această abordare a ameliorat efectele adverse induse de antipsihotice, reflectat prin valorile asociate parametrilor metabolici similară efectului berberinei caracterizat printr-o abundență diferențială. Promovarea educației nutriționale ca terapie adjuvantă este esențială în vederea restabilirii homeostaziei, ceea ce ar putea promova studii clinice de anvergură în tratarea pacientului schizofrenic.

Concluzii

Se poate observa un spectru relativ limitat al studiilor randomizate controlate în pofida aplicațiilor ample care vizează această tulburare, motiv pentru care analizele metagenomice, metatranscriptomice și metabolomice sunt cruciale. Complementar celor menționate se adaugă lângă necesitatea mapării pe factori modulatori ai structurii și funcției la nivelul fiecărei nișe constitutive a tractului gastrointestinal.

Perspective curente în diagnosticul și tratamentul Tulburării delirante induse (Folie à Deux) – prezentare de caz și date din literatură

Maria Loredana PĂUN (1), Nicoleta CARTAS (1), Alexandru PETRIUC (1)

(1) Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași

Tulburarea delirantă indusă (folie a deux) este o tulburare delirantă rară, trăită de doua sau mai multe persoane cu legături emoționale strânse. Persoanele afectate împărtășesc același delir sau sistem delirant și se sprijină unul pe altul în aceste convingeri. Factorii psihologici și psihosociali includ o relație izolată din punct de vedere social, în care o persoană este submisivă și dependentă, iar cealaltă este dominantă și deține un sistem delirant constituit. Pentru a exemplifica provocarea diagnosticării și tratării acestei tulburări am ales să prezentăm cazul unei paciente în vârstă de 51 ani, aflata la prima internare în cadrul Institutului de Psihiatrie „Socola” Iași, cu diagnosticul de Tulburare psihotică acută, care împărtășea aceeași idee delirantă cu tematică de persecuție, prejudiciu și urmărire, cu fiica ei în vârstă de 20 de ani, adusă la admisie în aceeași zi în Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași, cu diagnosticul de internare Tulburare psihotică acută. Datele clinico-anamnestice coroborate cu examenul psihiatric și psihologic actual, precum și investigațiile paraclinice efectuate, susțin diagnosticul de Tulburare delirantă indusă. Pe parcursul spitalizării s-a instituit tratament personalizat, ținându-se cont de particularitățile somatice și psihologice ale fiecărei paciente, cu medicație neuroleptică, anxiolitică, timostabilizatoare și hipnoinductoare, acestea fiind tratate în secții diferite. Datele furnizate de literatura de specialitate privind etiologia tulburării delirante induse, precum și analiza individuală a cazului au rolul de a creiona o imagine mai clară asupra acestui diagnostic, cu scopul de a preveni comportamente de heteroagresivitate și fapte cu risc crescut de pericolozitate asociate acestei tulburări. Tulburarea delirantă indusă asociată cu lipsa suportului socio-familial alterează evoluția clinică a acestei afecțiuni, cu instalarea de complicații, scaderea complianței la tratament, agravarea prognosticului și creșterea riscului de auto și heteroagresivitate. Riscul pentru săvârșirea unor acte medico-legale este mult mai ridicat în cazul tulburării delirante induse cu integrare socială scăzută.

Prezentare de caz. Tulburare depresivă sau episodul maniacal cu debut tardiv: evoluție și management la pacientul vârstnic

Radu GAVRIL, Daniela AXINTE, Maria BĂCICĂ, Romeo Petru DOBRIN

Articolul sintetizează problematica psihopatologică a episodului maniacal din punct de vedere al particularității cazului studiat – debut tardiv la pacient de vârstă a treia cu un episod maniacal cu elemente psihotice, în cazul unei femei fără antecedente psihiatrice, dar cu trăsături de personalitate accentuate în sfera exaltării și nestăpânirii, cu un stil de viață nonconformist, jovial și dezinhibat. Complanța terapeutică este foarte importantă pentru a controla și reduce severitatea simptomelor și pentru a preveni apariția de noi episoade. În acest sens, un rol important joacă relația medic-pacient mai ales la momentul comunicării diagnosticului precum și suportul socio-familial. Tulburările afective alături de schizofrenie reprezintă cei doi piloni ai nosografiei psihiatrice clasice. Principalele entități nosografice ale psihozelor afective – mania și melancolia – reprezintă două din cele șase tipuri de "nebulie" descrise de Hipocrate în secolul IV î.e.n. Corelația manie-melancolie a fost conturată încă din secolul al II-lea de către Areteus din Capadocia. Tabloul clinic al maniei este completat de Galen care descrie momentul în care pacienții virează către depresie, aceștia devenind "țimizi și taciturni," (1). În acest caz, este vorba de o pacientă în vârstă de 65 de ani, care se prezintă însoțită de familie pentru internarea în cadrul Institutului de Psihiatrie Socola Iași, în luna iulie 2023, pentru o simptomatologie de aspect maniacal obiectivată prin: dispoziție elevată, logoree, lipsa cenzurii, delir de grandoare, impulsivitate, iritabilitate, insomnii mixte, hiperprosexie spontană, distractibilitate marcată, heteroagresivitate verbală față de fiică, tendințe dromomanice. Antecedente personale patologice și cele heredocolaterale sunt legate de multiple episoade depressive. Familia relatează că pe parcursul anilor pacienta a prezentat un comportament extrovertit, dezinhibat simptomatologia agravându-se în ultimul an înaintea prezentării, pe fondul unei situații conflictuale intrafamiliale. Dilema diagnosticului se pune între o tulburare depresivă veche, netratată corespunzător, în urma căreia a rezultat un episod psihotic, sau un caz atipic de episod maniacal de novo la vârstnici.

Reglarea emoțională și comportamentele de tip stimming în tulburările de neurodezvoltare

Bianac Augusta OROIAN (2), Petronela NECHITA (1), Elena POPESCU (1,2)
Andreea SZALONTAY (1,2)

(1) Institutul de Psihiatrie "Socola" Iași

(2) Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

Introducere: Comportamentul autostimulator, sau stimming, este o trăsătură esențială a tulburărilor de neurodezvoltare, precum Tulburarea de Spectru Autist (TSA) și Tulburarea de Deficit de Atenție și Hiperactivitate (ADHD). Deși aceste comportamente sunt adesea considerate maladaptive, dovezile recente sugerează că stimming-ul joacă un rol crucial în gestionarea dereglării emoționale, un aspect frecvent și problematic în aceste tulburări. Această lucrare explorează tipurile de stimming și legătura lor cu problemele de reglare emoțională, având la bază perspective neurobiologice actualizate.

Obiectiv: Scopul lucrării este de a analiza tipurile de stimming la persoanele cu TSA și ADHD și de a examina rolurile lor funcționale în reglarea emoțională. De asemenea, dorim să aducem în discuție mecanismele neurobiologice subiacente și implicațiile lor pentru practica clinică.

Metode: Pe lângă un review al literaturii de specialitate, am desfășurat un studiu clinic pe un lot de 60 de copii cu TSA și 60 de copii cu ADHD, evaluând prevalența, tipologia și intensitatea comportamentelor de stimming în cele două grupuri.

Rezultate: Comportamentele de stimming, inclusiv mișcările motorii repetitive și vocalizările, se intensifică în situații de stres emoțional, servind ca mecanisme de autoreglare. Pentru participanții cu TSA, stimming-ul reprezintă un mecanism de adaptare pentru a gestiona supraîncărcarea senzorială și reglarea emoțională, în timp ce, în cazul ADHD, servește mai degrabă ca o metodă de a crește concentrarea și de a gestiona neliniștea sau hiperactivitatea. Rolul cortexului prefrontal în modularea stimming-ului sugerează o activare diferită la persoanele cu comportamente pronunțate, posibil reflectând un mecanism compensatoriu.

Concluzii: Stimming-ul, deși adesea perceput ca perturbator, reprezintă un răspuns adaptativ la dereglările emoționale în tulburările de neurodezvoltare. Este esențială recunoașterea rolului său în contextul terapeutic, în special prin intervenții cognitiv-comportamentale și de integrare senzorială. Cercetările viitoare ar trebui să rafineze aceste abordări și să le evalueze eficacitatea pe termen lung.

Strategii Moderne în Managementul Depresiei: Monitorizarea și Dozarea Medicamentelor în Evaluarea Eficienței Terapeutice

Tudor FLOREA

Institutul de Psihiatrie "Socola"

În cadrul prezentării "Strategii Moderne în Managementul Depresiei: Monitorizarea și Dozarea Medicamentelor în Evaluarea Eficienței Terapeutice", vom explora importanța integrării tehnicilor avansate de monitorizare a concentrațiilor medicamentoase în sânge, precum cromatografia lichidă de înaltă performanță (HPLC).

Această abordare permite confirmarea identității medicamentelor și obținerea de rezultate cantitative precise, esențiale pentru ajustarea dozelor și optimizarea tratamentului depresiei.

Vom discuta, de asemenea, cum aceste practici contribuie la îmbunătățirea siguranței pacientului și la creșterea eficienței terapeutice în managementul depresiei.

Suicidul în diverse instanțe fiziologice sau patologice

Mirela MANEA (1,2), Adela Magdalena CIOBANU (1,2), Mihnea Costin MANEA (1,2), Floris Petru ILIUȚĂ (1,2), Radu Mihail LĂCĂU (2)

(1) *Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București*

(2) *Spitalul Clinic de Psihiatrie Prof. Dr. Alexandru Obregia București*

Problema suicidului este de o importanță crucială pentru sănătatea publică, având un impact profund asupra comunităților, evidențiind necesitatea unor intervenții preventive și de suport eficiente.

În 2014, Organizația Mondială a Sănătății a raportat că 75% din sinucideri au avut loc în țările cu venituri mici și medii, fiind adesea legate de tulburări mentale precum depresia, tulburările psihotice, tulburările de personalitate și dependența de substanțe, în special alcool. Auto-vătămarea poate duce la repetare non-fatală în 16% din cazuri în primul an și la repetare fatală în 2% din cazuri în primul an și 7% după mai mult de nouă ani. Aproximativ 80-90% din cazuri pot fi tratate eficient, iar tratamentul adecvat reprezintă cea mai eficientă măsură preventivă.

În 2019, s-au dezbătut mituri și adevăruri despre suicid. Majoritatea sinuciderilor sunt precedate de semne de avertizare, iar persoanele cu comportament suicidar sunt adesea ambivalente în privința vieții. Riscul de suicid este de obicei temporar și legat de o situație specifică, gândurile suicidare nefiind permanente. Comportamentul suicidar indică o suferință profundă, dar nu întotdeauna o tulburare mentală. Stigmatizarea face ca multe persoane să nu știe cu cine să vorbească despre aceste gânduri.

Dependența de droguri este deosebit de periculoasă, putând provoca moartea prin supradozaj chiar la prima utilizare. Riscul crește după abținere, din cauza toleranței scăzute. Amestecul de cocaină cu alcool sau heroină (speedball) este extrem de riscant și potențial letal. Schizofrenia prezintă un risc crescut de suicid, în special în episoade acute sau în depresia asociată. Adolescenții cu depresie, anxietate sau tulburări alimentare sunt, de asemenea, expuși unui risc crescut.

Factorii de protecție includ accesul la suport, sprijinul familial și comunitar, credințele culturale și religioase puternice, și mecanisme eficiente de coping. Factorii de risc includ caracteristici demografice, lipsa socializării, accesul la metode violente de suicid, traumele din copilărie și abuzul de substanțe.

Terapii psihedelice în depresie

Gabriela CHELE (1,2), Romeo Petru DOBRIN (1,2)

(1) Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași

(2) Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași

În urma tratamentului cu antidepresive convenționale, între 30-50% din pacienți răspund doar parțial, iar 10-30% sunt considerați rezistenți la tratament. Există din ce în ce mai multe dovezi care sugerează siguranța și eficacitatea psihedelicelelor în tratamentul depresiei. Studiul intens al acestor molecule s-a soldat cu aprobarea ketaminei de către FDA ca antidepresiv într-o cu totul nouă clasă.

Metodă: Terapia cu psihedelice presupune administrarea unei doze de substanță psihoactivă, într-un cadru terapeutic atent supravegheat. Psihedelicele sunt agoniști ai receptorilor 5-HT_{2A}, modulând activitatea neuronală implicată în percepție și cogniție, dar mecanismul lor de acțiune este incomplet cunoscut. Principala funcție a serotoninei cerebrale este să îmbunătățească răspunsurile adaptative apărute ca răspuns la condiții de viață stresante.

Rezultate: Cercetările subliniază importanța mediului și a suportului psihologic pe parcursul experienței psihedelice, menite să minimizeze riscurile asociate și să sporească beneficiile terapeutice. S-a descoperit că suportul emoțional, muzica și o intenție clară care să ghideze experiența conduc la rezultate terapeutice mai bune. Rolul terapeutului este unul crucial atât în faza acută, pentru a susține pacientul pe parcursul tratamentului, cât și ulterior pentru a-l ajuta să integreze experiența trăită.

Concluzii: Având în vedere progresul din ultimii ani, este foarte posibil ca în curând să avem la dispoziție noi arme terapeutice care oferă atât ameliorarea aproape imediată a simptomatologiei, cât și schimbări profunde în conștiința și percepția pacienților.

Trecut, prezent, viitor – unde te afli pe axa timpului?

Petronela NECHITA (1), Bianca-Augusta OROIAN (2)

(1) Institutul de Psihiatrie "Socola" Iași

(2) Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

Introducere - Modul în care gândim ne influențează profund calitatea vieții. O persoană aflată într-o poziție de conducere, cu o educație superioară, poate avea până la 80.000 de gânduri pe zi, dintre care 80% sunt negative și 95% sunt repetitive, conform studiilor realizate de National Science Foundation. Gândurile generează emoții negative și influențează modul în care acționăm zilnic.

Metodologie - Pentru a explora impactul gândirii excesive asupra vieții noastre, vom analiza două tipare principale de gândire dăunătoare: ruminarea și îngrijorarea constantă. Ruminarea implică concentrarea asupra trecutului, în timp ce îngrijorarea constantă presupune anticiparea unor scenarii negative, adesea catastrofale, legate de viitor. Aceste tipare de gândire sunt examinate în contextul impactului lor asupra stării de bine și a sănătății mentale, folosind date și observații relevante din literatura de specialitate.

Rezultate - Gândirea excesivă a devenit o problemă răspândită la nivel global. Anxietatea și depresia s-au intensificat considerabil în timpul pandemiei. Experții leagă gândirea negativă de tulburări precum depresia, anxietatea, îngrijorarea cronică și tulburările obsesiv-compulsive. Atunci când trăim în prezent, nu putem reține ziua de ieri și nici să ne facem griji pentru ziua de mâine. Discuție - Modificarea tiparelor de gândire dăunătoare, precum ruminarea și îngrijorarea constantă, poate fi dificilă. Este esențial să ne concentrăm pe prevenția primară a acestor tipare înainte ca ele să devină obiceiuri greu de schimbat. Un prim pas important este să devenim conștienți de gândurile noastre și de modul în care acestea ne influențează emoțiile și comportamentul.

Concluzii - Pentru a preveni efectele negative ale gândirii excesive, este crucial să implementăm măsuri proactive care să ne ajute să ne controlăm gândurile și să ne menținem o stare de bine mentală și fizică. Abordările preventive includ dezvoltarea conștientizării de sine, adoptarea tehnicilor de relaxare și gestionarea eficientă a stresului.